चरसन्धिः

Learn more about the sandhi that occurs between two vowels.

मुरसंधिः

	धरर
1	का संधिः?
2	एको वर्णो ऽच्छो वर्णो भवेत् संधिताः
3	संधिः संदितायां भवति।
4	का संदिता?
5	संदिता संनिकर्षो बहूनां वर्णानाम्।
6	एतस्मात् संधिर् भवति संनिकर्षाद् बहूनां वर्णानाम्।
7	का चरसंधिः?
8	किं चरसंधिः संधिः चरस्य व्यञ्जनस्य च?
9	स्रसंधिर् त संधिः स्रस्य व्यञ्जतस्य च।
10	चरसंधिः संधिः कयोर् द्वयोर् वर्णयोः?
11	चरसंधिः संधिर् द्वयोः चरयोः।
12	चरसंधिर्द्रयोः सवर्णयोः चरयोर् भवेत्।
13	चरसंधिर् द्वयोर् असवर्णयोर् अपि चरयोर् भवेत्।
14	एषा चरसंधिर् द्वयोः सवर्णयोः चरयोः:

- ¹⁵ ही सवणों स्राव् एकः स्रो भवति संदितायाम्।
- 16 एषा सुरसंधिर द्वयोर् असवर्णयोः सुरयोः:
- ¹⁷ द्वाव् असवणीं चराव् एकं संधक्षरं भवति।
- ¹⁸ संधक्षरं भवति संधिता द्वयोर् एतयोः **स**रयोः।
- 19 एषापि चरसंधिर् हयोर् असवर्णयोः चरयोः:
- ²⁰ किन्त् एतौ द्वौ सरौ न भवत एकं संध्यक्षरम्।
- 21 पूर्वः सुरो भवति व्यञ्जतम्।
- ²² किन्तु परः सरो त व्यञ्जतं भवति।
- ²³ पूर्वः मुरो व्यञ्ज्ञतं भवति संधिता।
- 24 एतद् व्यञ्जतं भवति संधिता द्वयोर् असवर्णयोः चरयोः।
- ²⁵ एतद् व्यञ्जतम् अतस्था।

शि क्षा

द्वौ सवणीं सरौ

- ¹ किं भवेत् स्रसंधिता?
- ² किं भवेत् चरसंधिता द्वयोः सवर्णयोः चरयोः?
- ³ ही सराव् एकः सरो भवेताम्।
- 4 हो सवर्णों चराव् एको दीर्घः चरो भवतः संदितायाम्।
- ⁵ एतस्माट् अवर्णः सवर्णश्च च भवत आकारः संदितायाम्:

	अवर्णी ऽसवर्णश्च
, शिक्षा	
19	किन्तु किं भवेत् संधिता द्वयोर् असवर्णयोः चरयोः?
18	इति संधिर् द्वयोः सवर्णयोः च्वरयोः।
17	एतसात् संधिर् लवर्णस्य सवर्णस्य च न भवति।
16	लवर्ण लवर्ण परे न भवति।
15	लवर्णस्य त दीर्घः।
14	कस्मात्?
13	लवर्णाः सवर्णश्च न मवत एको दीर्घः श्वरः।
12	किं लवर्णः सवर्णश्च च भवत एको दीर्घः चुरः?
11	ऋवर्णः सवर्णश् च भवत ऋकारः:
10	ऋवर्णः सवर्णश्च च को वर्णो भवतः?
9	ऋवर्णः सवर्णश्च त भवत ईकारः।
8	किम् अवर्णः सवर्णश्च भवत ईकारः?
7	उवर्णः सवर्णश् च भवत ऊकारः:
6	इवर्णः सवर्णश्च भवत ईकारः:

- 1 स्रसंधिर्भवेट् ह्योः सवर्णयोः स्रयोः।

3	द्वाव् असवर्णी चरौ किं भवेताम्?
4	किं भवेत् संधिता दृयोर् असवर्णयोः चरयोः?
5	द्वौ सवर्णो च्चराव् एको दीर्घः चरो भवेताम्:
6	द्वाव् असवणौं चराव् अप्यू एको दीर्घः चरो भवेत्।
7	किन्त् एष दीर्घः चरो त समानाक्षरम्।
8	एष दीर्घः संध्यक्षरम्।
9	एतस्माट् अवर्ण इवर्णश्च भवत एकारः:
10	अवर्ण उवर्णश्च भवत ओकारः:
11	अवर्ण एकारश्च च भवत ऐकारः:
12	अवर्ण ओकारश्च मवत औकारः:
13	अवर्ण ऐकारश्च कः चरो भवतः?
14	अवर्ण ऐकारश्च भवत ऐकारः:
15	अवर्ण औकारश् च कः चरो भवतः?
16	अवर्ण औकारश्च मवत औकारः:
17	अवर्ण ऋवर्णश्च किं भवतः?
18	अवर्णो ऽकारो भवति।
19	ऋवर्णो रेफो भवति:
20	अवर्ण लवर्णश्च वितं भवतः संदितायाम्?
21	अवर्णो भवत्य् अकारः।

- 22 लवणीं भवति लकारः:
 - ²³ इति स्रसंधिर् अवर्णस्यासवर्णस्य च।

शि क्षा

अचाव् असवणीं चरौ

- ¹ किं भवेत् संधिता द्वयोर् असवर्णयोः स्वरयोः?
- ² संधक्षरं भवेत् संधिता द्वयोर् असवर्णयोः व्वरयोः।
- ³ द्वाव् असवणीं चराव् एकं संध्यक्षरं भवेत्।
- 4 कस्मात्?
- ⁵ पूर्वः सुरो ऽवर्णः:
- ⁶ अनस्थो ऽपि भवेत् संधिता द्वयोर् असवर्णयोः स्रयोः।
- ⁷ कस्मात्?
- ⁸ प्रर्वः सुरः समानाक्षरं भवेत्।
- 9 समानाक्षरम् अतस्यो भवेत्।
- ¹⁰ एतस्मात् प्रर्वः चरो ऽत्रस्थो भवेत्।
- 11 समानाक्षरं कस्मिन् परे भवत्य् अतस्थः?
- 12 समानाक्षरम् असवर्णे चरे परे भवत्य् अनस्थः।
- ¹³ एतस्माद् इवर्णो ऽसवर्णे परे यकारो भवति:
- ¹⁴ उवर्णो ऽसवर्णे परे वकारो भवति:

किं भवेत्?		
, शिक्षा		
25	इति संधिर् द्वयोर् असवर्णयोः चरयोः।	
24	ओकार ऐकारश्च बढ़वो वर्णा भवेताम्।	
23	औकारो ऽसवर्णे पर आकारो वकारश्च भवेत्:	
22	औकारो ऽसवर्णे परे कौ हो वर्णो भवेत्?	
21	औकारो ऽसवर्णे परे द्वौ वर्णो भवति।	
20	अकारो खप्येत:	
19	कस्माट् एकारो त भवत्यू अच्यः चरो ऽकारे परे?	
18	किन्त् एकारो ऽकारे परे न भवत्य अकारः।	
17	एकारः चरे परे भवेद् अकारः:	
16	लवर्णश्च लकारो भवत्य् असवर्णे परे:	
15	ऋवर्णो ऽसवर्णे परे रेफो भवतिः	

- 1 मुरसंधिः का?
- ² चरसंधिः संधिर् द्वयोः चरयोः।
- ³ स्रसंधिः संदितायां भवति।
- 4 चरसंधिर भवति संनिकर्षात् कयोर् द्वयोर् वर्णयोः?
- ⁵ सरसंधिर् भवति संनिकर्षाट् द्वयोः सरयोः।

6	किं भवेत् चरसंधिता?
7	एतट् उदाह्ररणं पश्यामः:
8	किं भवेत् संदितायाम्?
9	किं भवेत् संदितायां चरसंधिता?
10	इकारः पूर्वः चरः।
11	अकारः परः चरः।
12	इकार इवर्णे।
13	अकारो ऽवर्णे।
14	एतस्माट् इकारो ऽकारश्च त सवर्णों चरौ।
15	एषा संधिर् द्वयोर् असवर्णयोः चरयोः।
16	इकारो ऽसवर्णे चरे परे को वर्णो भवति?
17	इकारो ऽसवर्णे चरे परे भवत्य् अत्रस्थः।
18	इकारो ऽसवर्णे परे भवति को ऽत्रस्थः?
19	इकारो भवति यकारः।
20	एतस्माट् इकारो ऽसवर्णे परे यकारो भवति:
21	एतट् उदाहरणम् अपि पश्यामः:
22	ईकारः पूर्वः चरः।
23	इकारः परः चरः।
24	ईकार इवर्णे।

